

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 7.12.2018
COM(2018) 811 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Framsteg i genomförandet av EU:s skogsstrategi

En ny EU-skogsstrategi: för skogarna och den skogsbaserade sektorn

Inledning: EU:s skogsstrategi

Under 2013 fastställdes genom meddelandet *En ny EU-skogsstrategi: för skogarna och den skogsbaserade sektorn*¹ (nedan kallad *strategin*) en ny EU-ram för att samordna och skapa enhetlighet i skogspolitiken och för att stärka skogens och skogssektorns bidrag till EU:s mål. De vägledande principerna för ramen är hållbar skogsförvaltning, skogarnas multifunktionella roll, resurseffektivitet och ett globalt ansvar för skogarna.

Genom strategin uppmanas kommissionen, medlemsstaterna och berörda parter att tillsammans arbeta för en gemensam vision och att planera och genomföra skogspolitiken på ett konsekvent sätt. Strategin anger två huvudsakliga mål för 2020: i) att alla skogar i EU förvaltas enligt principerna om hållbar skogsförvaltning, och ii) att EU:s bidrag till främjandet av en hållbar skogsförvaltning och en minskning av avskogningen på global nivå stärks. Båda dessa mål tar itu med de tre dimensionerna av hållbar utveckling och innebär ett heltäckande synsätt på skogsförvaltning och skogspolitik.

I strategin ingår åtta sammanlänkade prioriterade områden som utgörs av viktiga åtgärder och aspekter som rör skogsförvaltning, skogssektorn och samhället. En rad strategiska riktlinjer inom varje prioriterat område ger vägledning i hur prioriteringarna bäst kan hanteras av kommissionen eller medlemsstaterna.

Rådet² och Europaparlamentet³ välkomnade strategin, med stöd av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén⁴ och Regionkommittén⁵. Som svar på deras begäran utarbetade kommissionen en flerårig genomförandeplan⁶ (Forest-MAP) i samarbete med den ständiga kommittén för skogsbruk och de plattformar för berörda aktörer som identifieras i strategin. I planen fastställs konkreta åtgärder, aktörer och tidsplaner för 2015–2020.

Översynen

I strategin ingick en översyn som planerades att genomföras senast 2018, för att bedöma framstegen med strategins genomförande. Forest-MAP, som innehöll en förteckning över arbetsprioriteringar för kommissionen fram till 2017, angav att översynen skulle bidra till att fastställa prioriteringar för perioden 2018–2020. Rådet uppmanade dessutom kommissionen

¹ COM(2013) 659.

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/agricult/142685.pdf

³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2015-0109+0+DOC+PDF+V0//SV>

⁴ EUT C 451, 16.12.2014, s. 127.

⁵ EUT C 126, 26.4.2014, s. 3.

⁶ SWD(2015) 164.

att rapportera till rådet om slutsatserna av översynen och att lägga fram sina rekommendationer senast 2018.

Översynen stöddes av flera beviskällor, däribland resultat från formella politiska utvärderingar, EU-rapporter och EU-publikationer, kompletterade av en särskild undersökning⁷.

Åtta prioriterade områden – sammanfattning av framstegen

Hittills har strategin gett stöd och vägledning till ett stort antal åtgärder som vidtagits av kommissionen, medlemsstaterna samt offentliga och privata intressenter. De flesta av åtgärderna i Forest MAP, som sträcker sig över alla åtta prioriterade områden, har genomförts som planerat. Runt 30 % har genomförts helt, och vissa har genomförts delvis; 45 % är pågående insatser. Omkring 10 % av åtgärderna har ännu inte påbörjats, och några få är försenade.

Framsteg efter prioriterat område kan sammanfattas enligt följande:

Stöd till landsbygdsområden och städer

Landsbygdsutvecklingspolitiken inom den gemensamma jordbrukspolitiken är fortfarande den största stödresursen för skydd och hållbar förvaltning av EU:s skogar. För programperioden 2014–2020 planerade 24 medlemsstater skogsbruksåtgärder, dvs. 90 % av landsbygdsutvecklingsprogrammen, med anslag på 8,2 miljarder euro av de totala offentliga utgifterna. Fyra medlemsstater använde statligt stöd för att möta sina skogsbruksbehov⁸.

Skogsbruksåtgärder hjälper medlemsstaterna att stödja multifunktionella skogar och hållbar skogsförvaltning, och att kombinera dessa med andra landsbygdsutvecklingsåtgärder (t.ex. rådgivningstjänster, utbildning, investeringar och samarbete) för att möta särskilda regionala behov. De stöder skogsexpansionen genom beskogning och genom inrättande och förnyelse av trädjordbruk⁹. Andra åtgärder till stöd för hållbar skogsförvaltning omfattar förebyggande av bränder och naturkatastrofer (över 20 % av de planerade utgifterna), återställande efter skador, investeringar för anpassning till klimatförändringar och tillhandahållande av miljö- eller rekreationstjänster samt ersättning för Natura 2000 och frivilliga åtaganden. Landsbygdsutvecklingen stöder dessutom investeringar i ett förbättrat ekonomiskt värde av skogar och förindustriell träbearbetning.

⁷ *Study on progress in implementing the EU Forest Strategy.*

⁸ I t.ex. Tyskland tillhandahåller de flesta delstater skogsbruksstöd genom landsbygdsutvecklingspolitik, och tre delstater genom statligt stöd.

⁹ Beskogningsmål: > 300 000 ha; trädjordbruksmål: > 80 000 ha.

Skogsbruksåtgärderna är utformade för att stärka den hållbara skogsförvaltningens bidrag till EU:s politiska mål och samtidigt gynna skogssektorn, stödja landsbygdsutvecklingen och främja tillhandahållandet av varor och tjänster i enlighet med viktig miljö- och klimatpolitik. Åtgärdernas omfattning är anpassad efter viktiga samhälleliga och sektorsspecifika behov¹⁰.

Genomförandet av vissa åtgärder (t.ex. trädjordbruk och Natura 2000) har hittills inte uppnått de förväntade resultaten. Ytterligare utbyte och främjande av god praxis mellan och inom medlemsstaterna skulle kunna bidra till att hantera eventuella begränsande faktorer, som ofta tillskrivs den administrativa bördan eller strukturen för skogsägande. Förslaget till gemensam jordbrukspolitik 2021–2027¹¹ föreskriver utökad subsidiaritet och flexibilitet och bör på så sätt skapa nya möjligheter för medlemsstaterna att utforma åtgärder som bättre stöder lokala behov och prioriteringar med enklare administrativa förfaranden. Resultaten av den pågående utvärderingen av reglerna för statligt stöd 2014–2020 kommer att ingå i revideringen av riktlinjerna för statligt stöd.

Skogars och träds samspel med städer och stadsnära områden och förståelsen av deras roll för dessa samhällen kräver alltmer uppmärksamhet.

Främja konkurrenskraft och hållbarhet för EU:s skogsindustrier, bioenergi och den bredare gröna ekonomin

EU:s skogsindustrier bearbetar ett stort urval av material och produkter på ett hållbart och resurseffektivt sätt¹². I arbetsdokumentet *Blueprint for EU Forest-based Industries* som åtföljer strategin identifieras viktiga utmaningar och åtgärder för skogssektorn¹³. Under 2015 stödde de utökade värdekedjorna inom skogsindustrin 3,6 miljoner arbetstillfällen, med en omsättning på 640 miljarder euro (ett mervärde på 200 miljarder euro) i den gröna ekonomin¹⁴, och ersatte därmed fossilbaserade material. Strategin främjar, i en framåtblickande skogssektor, en hållbar och resurseffektiv mobilisering och användning av skogsbiomassa, utveckling av bioekonomin, tillträde till nationella och internationella marknader samt stärkt forskning och innovation.

Sektorsvisa studier har bidragit till att stödja konkurrenskraft och hållbarhet, inklusive tillgången på trä och global konkurrenskraft¹⁵, en sammantagen kostnadsbedömning vad

¹⁰ *Evaluation study of the forestry measures under rural development.*

¹¹ COM(2018) 392 final.

¹² T.ex. för tillverkning, möblering, tryckning, förpackning, hygienartiklar, livsmedelstillsatser och i allt högre grad också biobaserade textilprodukter, kemikalier, läkemedel, plast, kompositer för 3D-printing och biobränslen.

¹³ SWD(2013) 343.

¹⁴ http://ec.europa.eu/environment/basics/green-economy/index_sv.htm

¹⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/10017/attachments/1/translations/en/renditions/pdf>

gäller EU-lagstiftning för skogsindustrin¹⁶, analyser av konsumentinformation om möbler¹⁷ och användning av trä i flera steg¹⁸ (som bidrag till vägledningen om god praxis¹⁹ inom handlingsplanen för den cirkulära ekonomin²⁰). Åtgärder för att stimulera den inhemska marknadstillväxten vad gäller skogsbaserade produkter, t.ex. inom tillverkning, främjas av några medlemsstater. Samtidigt har EU inlett ett initiativ för en kompetensstrategi²¹ för tillverknings- och skogssektorerna.

På internationell nivå har framsteg gjorts genom bilaterala handelsavtal, särskilt med Kanada och Japan i de berörda sektorerna, och med Ukraina i främjandet av en hållbar skogsförvaltning²².

Betydande framsteg har gjorts inom EU:s sjunde ramprogram²³ och Horisont 2020²⁴, med stöd från det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror²⁵. Teknikplattformen för skogsindustrin²⁶ främjar bättre samarbete för innovation. Offentlig-privata partnerskap om biobaserade produkter²⁷ bidrar till att saluföra sådana produkter i olika tillämpningar, t.ex. ny fiberteknik, biokompositer, bioetanol och biodiesel.

Den avtalade omarbetningen av direktivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor²⁸ innehåller nya hållbarhetskriterier för skogsbiomassa som används för bioenergiproduktion. Dessa kriterier, tillsammans med det pågående arbetet med skogsprodukters hållbarhet, bygger på det arbete som utförts av den ständiga kommittén för skogsbruk vad gäller kriterier och indikatorer för hållbar skogsförvaltning²⁹. När kriterierna är helt utformade³⁰ kommer de att stödja hållbar skogsförvaltning i och utanför EU.

En fokusgrupp inom det europeiska innovationspartnerskapet för produktion och hållbarhet inom jordbruket³¹ har dessutom arbetat med sätt för att förbättra det hållbara utnyttjandet av

¹⁶ https://ec.europa.eu/growth/content/study-assessment-cumulative-cost-impact-specified-eu-legislation-and-policies-eu-forest-0_sv

¹⁷ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7572/attachments/1/translations?locale=sv>

¹⁸ https://ec.europa.eu/growth/content/study-optimised-cascading-use-wood-0_sv

¹⁹ Offentliggörs före utgången av 2018.

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0614>

²¹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=sv>

²² Inom ramen för det djupgående och omfattande frihandelsavtalet mellan EU och Ukraina.

²³ https://ec.europa.eu/research/fp7/index_en.cfm

²⁴ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

²⁵ https://ec.europa.eu/growth/sectors/raw-materials/policy-strategy_sv

²⁶ <http://www.forestplatform.org/#/>

²⁷ Gemensamma företaget för biobaserade industrier inom Horisont 2020 (<https://www.bbi-europe.eu/>).

²⁸ Se den provisoriska överenskommelse som nåddes i juni 2018:

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10308-2018-INIT/en/pdf>

²⁹ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/forest/publications/pdf/sfcci-report_en.pdf

³⁰ Kommissionen kommer att utarbeta en operativ vägledning senast i januari 2021.

³¹ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/focus-groups/sustainable-mobilisation-forest-biomass>

biomassa från EU:s skogar. EU:s reviderade bioekonomistrategi³² bör bidra till innovation och en utökning av skogsbiomassans roll i att ersätta icke-förnybara material och produkter, samtidigt som miljön skyddas och cirkularitet säkerställs.

Skogen och klimatförändringen

Strategin främjar skogsförvaltningsmetoder inom nationella politiska ramar för att minska utsläpp, binda koldioxid och stärka skogens motståndskraft, med hjälp av EU-medel och bästa kunskap.

EU har politiska verktyg på plats som säkerställer skogens bidrag till en begränsning av klimatförändringarna (förordningen om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk³³) och en anpassning till desamma (EU:s anpassningsstrategi³⁴). Rapportering om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i enlighet med FN:s ramkonvention om klimatförändringar har medfört betydande framsteg mot att uppnå begränsningspotentialen för EU:s skogar, förbättra förståelsen av sambandet mellan klimat och skogar och främja åtgärder på medlemsstaternas politiska dagordningar. I förordningen om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk betonas den viktiga roll som skogar och trä har i att minska utsläpp och binda koldioxid, vilket ytterligare stöder en hållbar skogsförvaltning. När det gäller anpassning till klimatförändringar har 25 medlemsstater inrättat nationella eller sektorspecifika anpassningsstrategier, och i de flesta av dessa strategier prioriteras skogen³⁵.

EU har tillhandahållit betydande ekonomiskt och institutionellt stöd för att hantera skogsbränder och andra katastrofer, däribland genom den gemensamma jordbrukspolitik, de europeiska struktur- och investeringsfonderna, forskning och Life-finansiering. EU:s civilskyddsmekanism stöder förebyggande av skogsbränder genom riskbedömningar, förvaltningsplaner, system för tidig varning och larm samt informationsspridning. Centrumet för samordning av katastrofberedskap övervakar risken för och förekomsten av skogsbränder för att snabbt kunna reagera på ett samordnat sätt, med hjälp av det europeiska informationssystemet för skogsbränder (Effis). Efter den senaste tidens extrema händelser har ett förslag lagts fram om att förstärka EU:s civilskyddsmekanism³⁶, för att förbättra EU:s samordnade arbete med att bekämpa bränder och lägga större vikt vid förebyggande och beredskap, vilket ytterligare skulle bidra till samspelet mellan anpassning och civilskydd.

³² COM(2018) 673.

³³ Förordning (EU) 2018/841.

³⁴ COM(2013) 216.

³⁵ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/countries-regions/countries>

³⁶ RescEU: ett nytt europeiskt system för att hantera naturkatastrofer – planeras antas under 2018.

Ytterligare erfarenhet och utbyten av god praxis i planering, genomförande och övervakning av begränsnings- och anpassningsåtgärder och deras synergieffekter skulle stötta skogarnas långsiktiga hållbarhet och säkra deras lagring av koldioxid.

Skydda skogen och förbättra ekosystemtjänsterna

Strategin innehåller rekommendationer om förebyggande åtgärder för att säkerställa skogens tillhandahållande av ekosystemtjänster och bidrag till den biologiska mångfalden. I samband med detta betonas potentialen för skogsförvaltningsplaner eller motsvarande instrument för ett balanserat tillhandahållande av varor och tjänster. Genom strategin uppmanas medlemsstaterna och kommissionen att genomföra habitatdirektivet, fågeldirektivet och EU:s strategi för biologisk mångfald, utveckla metoder för att värdera ekosystemtjänster och använda EU-medel till skydd för skogens naturkapital.

Initiativet om kartläggning, bedömning och värdering av ekosystemtjänster (Maes)³⁷ har gjort framsteg, t.ex. i form av ett pilotprojekt om skogar och arbete med ett redovisningssystem om naturkapital (Inca)³⁸. EU-finansiering täcker i allt större utsträckning möjligheter att stödja tillhandahållandet av skogarnas ekosystemtjänster. Det finns få bevis för hur hållbar skogsförvaltning stöder politik som EU:s vattendirektiv, men EU-finansierad forskning på detta område, dvs. ett projekt om tillhandahållande av vattentjänster³⁹, skulle kunna ge mer information som kan användas när sådan politik utformas och genomförs.

EU-instrumenten för skadedjursbekämpning har förstärkts med den nya växtskyddsförordningen⁴⁰ och förordningen om invasiva främmande arter⁴¹, som förbättrar skyddet av EU:s skogar och växter.

Kommissionen har publicerat en vägledning om Natura 2000 och skogar, *Natura 2000 and Forests*⁴², som är resultatet av gemensamma insatser av mycket varierande intressenter. Införlivandet av biologisk mångfald i skogsförvaltningsplaner har gått framåt. Medlemsstater, skogsägare och skogsförvaltare använder landsbygdsutvecklingsprogram och Life-finansiering för att genomföra sina åtaganden, och några av dem har främjat initiativ för skydd och främjande av skogens genetiska resurser.

Trots de åtgärder som vidtagits hittills är genomförandet av EU:s politik för biologisk mångfald fortfarande en stor utmaning. Rapporterna om bevarandet av skogarnas livsmiljöer

³⁷ http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

³⁸ http://ec.europa.eu/environment/nature/capital_accounting/index_en.htm

³⁹ http://www.cost.eu/COST_Actions/ca/CA15206

⁴⁰ Förordning (EU) 2016/2031.

⁴¹ Förordning (EU) nr 1143/2014.

⁴² <https://ec.europa.eu/agriculture/forest/publications>

och arter visar ännu ingen förbättring. Ytterligare ansträngningar krävs för att stärka skogsförvaltningsplanernas roll i att uppnå målen för biologisk mångfald och stödja tillhandahållandet av ekosystemtjänster. Ett slutförande av det pågående arbetet inom ramen för Maes-initiativet och forskningen om verktyg och metoder för att redovisa skogarnas ekosystemtjänster och ekonomiska bidrag bör ge nya insikter på detta område.

Hur ser våra skogar ut och hur förändras de?

Syftet med strategin är att förbättra kunskapsbasen för att hantera de utmaningar som skogar och skogssektorn står inför. Detta ska uppnås genom att stärka samarbetet och samordningen i utvecklingen av ett skogsinformationssystem för Europa (Fise) som en referens för uppgifter och information om skogar och skogsbruk i Europa, i nära samband med övriga uppgifts- och informationssystem, och genom att harmonisera uppgifter på EU-nivå.

En Fise-prototyp är fortfarande under utveckling. Några relevanta integrerade informationssystem är uppdaterade och i drift, t.ex. Effis (om skogsbränder) och Forematis (om skogars reproduktiva material). För närvarande pågår en harmonisering av skogsuppgifter, för att bland annat bidra till internationella processer som datainsamling för indikatorer för hållbar skogsförvaltning inom Forest Europe.

För att upprätta Fise krävs fortfarande betydande arbete med systemutveckling, insamling och harmonisering av uppgifter samt integrering av resurser från befintliga källor (t.ex. Effis och Climate-Adapt⁴³), eller potentiella framtida källor (t.ex. Diabolo och Maes).

Nytt och innovativt skogsbruk och mervärdesprodukter

I strategin rekommenderas en ambitiös forsknings- och innovationsagenda i syfte att stärka sektorns hållbarhet och utveckling av innovativa produkter och processer. Detta ska ske genom Horisont 2020, det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror, det europeiska innovationspartnerskapet för produktion och hållbarhet inom jordbruket⁴⁴, den ständiga kommittén för jordbruksforskning⁴⁵, skogsförvaltningsstrukturen och andra relevanta forum, samt genom samordning och spridning av god praxis.

EU-finansierad forskning har stött skogssektorn med runt 500⁴⁶ projekt sedan 2007⁴⁷. Horisont 2020 förväntas överstiga det totala beloppet på över 500 miljoner euro som lagts på

⁴³ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/about>

⁴⁵ Ständiga kommittén för jordbruksforskning (<https://scar-europe.org/>).

⁴⁶ EU:s CORDIS- och ERA-NET-databaser innehåller (per oktober 2018) 273 projekt som finansieras genom det sjunde ramprogrammet (cirka 514 miljoner euro) och 214 projekt inom Horisont 2020 (cirka 388 miljoner euro).

forskning inom skogssektorn i det sjunde ramprogrammet. Detta kompletteras med finansiering av innovation från Europeiska regionala utvecklingsfonden, eftersom många EU-regioner valde skogsrelaterade prioriteringar i sina strategier för smart specialisering. De europeiska innovationspartnerskapen för produktion och hållbarhet inom jordbruket och om råvaror sammankopplar skogsbruk med relevant forskning inom trädjordbruk, hållbart utnyttjande av skogsbiomassa, hantering av klimatförändringar och miljöfrågor samt värdekedjor.

ERA-NET-programmen Foresterra, Sumforest och WoodWisdom inom det sjunde ramprogrammet har gett stöd till runt 70 projekt (85 miljoner euro) från EU-källor och nationella källor. ForestValue⁴⁸, ett pågående ERA-NET inom ramen för Horisont 2020 som stöder övergången till en biobaserad ekonomi, omfattar 17 länder och har mobiliserat 20 miljoner euro i nationell finansiering och EU-finansiering. Den strategiska arbetsgruppen om skogsforskning och skogsinnovation inom den ständiga kommittén för jordbruksforskning⁴⁹ har stött samordning, studier om omfattning och resultat av EU-finansierad forskning samt informationsverksamhet till andra forum.

Fastställandet av forskningsagendor och kopplingar mellan forskning och europeiska innovationspartnerskap skulle gynnas av en stärkt ram för spridning av projektresultat. Stort utnyttjande av innovation längs värdekedjor skulle bidra till skogssektorns konkurrenskraft. Inom Horisont 2020 efterlyser man projekt som drar nytta av utfall från slutförda projekt, men resultat av sådan verksamhet har ännu inte realiserats.

Samarbete för en konsekvent förvaltning och en förbättrad förståelse för våra skogar

Samordning, samarbete och kommunikation krävs för att balansera olika sektorsvisa politiska mål och metoder. Syftet med strategin är att stärka förvaltning och kommunikation, särskilt genom den ständiga kommittén för skogsbruk, den civila dialoggruppen för skog och kork och expertgruppen om skogsindustrier och sektorsrelaterade frågor.

Den ständiga kommittén för skogsbruk är fortfarande det huvudsakliga diskussionsforumet för EU:s skogar och skogsrelaterade frågor och för genomförandet av strategin. Kommitténs informationsmöten och debatter om EU:s alla relevanta politiska initiativ utgår från årliga arbetsprogram som bygger på och överensstämmer med Forest MAP. Kommittén har utfärdat

⁴⁷ https://scar-europe.org/images/FOREST/Documents/SWG_forestry_study-v2.pdf

⁴⁸ <https://forestvalue.org/>

⁴⁹ Den strategiska arbetsgruppen om skogsforskning och skogsinnovation inom den ständiga kommittén för jordbruksforskning främjar gränsöverskridande forskning och samarbete om anpassning till och begränsning av klimatförändringar, konkurrenskraft inom sektorn och tillhandahållande av ekosystemtjänster.

yttranden⁵⁰ och rapporter²³ som har skickats till berörda politiska beslutsfattare. Medlemsstaterna använder kommittén för att utbyta erfarenheter, initiativ, kunskap och rådgivning. Kommittén har emellanåt mött berörda parter (den civila dialoggruppen för skog och kork) och sektorsspecifika expertgrupper (t.ex. om biologisk mångfald).

Den civila dialoggruppen för skog och kork möts två gånger om året och har en observatörsplats i kommittén. Dialoggruppen har levererat resolutioner som visar de berörda parternas gemensamma vision om t.ex. EU:s timmerförordning och skogens roll i den gemensamma jordbrukspolitiken.

Expertgruppen om skogsindustrier och sektorsrelaterade frågor⁵¹ har varit verksam sedan 2014 och har hittills fokuserat på handelsfrågor, särskilt med grannskapsstater, översynen av timmerförordningen och användningen av biomassa i flera steg.

Planen att inrätta ett nätverk för en europeisk skogsbyrå har inte förverkligats, men arbete pågår med det europeiska nätverket av nationella skogsinventeringar (Enfin) och med flera EU-finansierade forskningsåtgärder⁵² för att ytterligare harmonisera skogsinformation i Europa.

Resultaten från 2015 års Eurobarometerundersökning om allmänhetens uppfattning om de fördelar som skogen⁵³ ger tyder på att bättre kommunikation krävs om vikten av hållbart förvaltade skogar. Det tillvägagångssätt som används i EU:s kommunikationsstrategi om skog⁵⁴ utgör en god grund för att visa hur detta behov kan tillgodoses.

Skogen ur ett globalt perspektiv

Syftet med strategin är att stärka EU:s roll i det globala arbetet med att främja hållbar skogsförvaltning och minska avskogning, och att skapa enhetlighet mellan EU:s och medlemsstaternas politik och åtaganden. Strategin är ett sätt att främja skogens roll i hållbar utveckling och bekämpa avskogning och skogsförstörelse i internationella forum genom yttre åtgärder och samarbetsåtgärder.

EU och medlemsstaterna har antagit gemensamma ståndpunkter för att främja hållbar skogsförvaltning i skogsrelaterade forum på EU-nivå (Forest Europe) och internationell nivå (t.ex. FN:s skogsforum, FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation och Internationella

⁵⁰ https://ec.europa.eu/agriculture/forest/standing-committee/opinions_sv

⁵¹ Expertgruppen om skogsindustrier och sektorsrelaterade frågor sammanför sektoriella branschföreträdare, medlemsstater och andra sektoriella intressenter.

⁵² Bl.a. Diabolo, två åtgärder inom det europeiska samarbetet inom vetenskap och teknik (Cost) och ett pågående avtal med det europeiska skogsdatacentrumet.

⁵³ <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/69759>

⁵⁴ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/fore/publi/communication-strategy_en.pdf

organisationen för tropiskt timmer) och andra internationella processer (t.ex. FN:s konvention om biologisk mångfald), inklusive Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling, särskilt genom genomförandet av FN:s strategiska plan för skog 2017–2030⁵⁵. Inom Forest Europe⁵⁶ undersöker EU alternativen för att sluta ett rättsligt bindande avtal om skogar på EU-nivå, som skulle omvandla konceptet hållbar skogsförvaltning till lag och till en början omfatta 25 % av världens skogar.

EU:s handlingsplan Flegt är ett relevant och innovativt svar på problemet med olaglig avverkning, och genomförandet av den har i avsevärd mån förbättrat skogsförvaltningen⁵⁷ i partnerländerna. Antalet frivilliga partnerskapsavtal mellan EU och timmerproducerande länder ökar stadigt⁵⁸. Det första Flegt-licenssystemet (Indonesien) började tillämpas 2016. Översynen av timmerförordningen⁵⁹ bekräftade systemets potential att bekämpa olaglig avverkning och dithörande handel, men även behovet av att främja en enhetlig och effektiv tillämpning. Under 2015–2017 förbättrades genomförandet betydligt. Detta komplexa problem har dessutom belysts av en studie om EU-konsumtionens effekter på avskogning och skogsförstörelse⁶⁰. Kommissionen kommer att lägga fram ett nytt initiativ för att trappa upp EU:s åtgärder mot avskogning.

EU:s utvecklingspolitik stöder global skogsverksamhet, vilket anges i den strategiska planen för internationellt samarbete och internationell utveckling 2016–2020, och främjar inkluderande samarbetsåtgärder för grön ekonomi⁶¹. Många projekt visar värdet av EU:s och medlemsstaternas stöd i att främja hållbar skogsförvaltning globalt, antingen direkt eller genom flera globala givare. EU ger även utvecklingsländer stöd med nationella planer inom mekanismen för minskade utsläpp från avskogning och skogsförstörelse i utvecklingsländerna (Redd+) och med initiativ för att främja leveranskedjor utan avskogning. EU arbetar dessutom för att införa bestämmelser om främjande av hållbar skogsförvaltning och åtaganden för att bekämpa olaglig avverkning och dithörande handel i sina bilaterala handelsavtal.

EU-finansiering för skogarna och den skogsbaserade sektorn

Kommissionen har samordnat olika EU-finansieringskällor för att stödja strategins mål och prioriteringar. Den gemensamma jordbrukspolitiken är den största finansieringskällan för

⁵⁵ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N17/184/62/PDF/N1718462.pdf?OpenElement>

⁵⁶ Ministerkonferensen om skydd av skogarna i Europa (<https://foresteurope.org/>).

⁵⁷ SWD(2016) 275.

⁵⁸ Sex frivilliga partnerskapsavtal har slutits och nio håller på att förhandlas (<http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>).

⁵⁹ COM(2016) 74 final.

⁶⁰ http://ec.europa.eu/environment/forests/studies_EUaction_deforestation_palm_oil.htm

⁶¹ <https://europa.eu/capacity4dev/file/80634/download?token=-ZXMS3Cz>

skogssektorn (8,2 miljarder euro i offentliga utgifter), i samstämmighet och synergi med andra ESI-fonder⁶², Life och EU:s ramprogram för forskning.

Den klimatprioritering som fastställs för EU-finansieringen ger väsentliga riktade incitament att främja klimatåtgärder i skogar. Å andra sidan används inte finansieringsmöjligheterna för skogsskydd och förbättrade ekosystemtjänster fullt ut.

Den totala EU-finansieringen för forskning och innovation i skogssektorn har ökat betydligt (249 projekt tog emot 615 miljoner euro under 2013–2017)⁶³, vilket stöder innovationer och främjande av tillväxt och arbetstillfällen.

EU:s utvecklingssamarbete har anslagit 235 miljoner euro för perioden 2014–2020 för att stödja verksamhet inom Flegt och Redd+, främst inom Europeiska utvecklingsfonden, som kompletteras av lands- och regionspecifika samarbetsprogram, med fokus på att förbättra förvaltningen och främja bevarandet av skogar.

Slutsats – framsteg mot 2020-målen

Betydande framsteg har gjorts mot 2020-målen. Sedan strategin antogs har den effektivt vägt in EU-åtgärder i sina principer och mål. Den har på så sätt underlättat samordningen av alla EU:s politiska områden som rör skogar och skogssektorn och främjat ett enhetligt tillvägagångssätt i såväl nationell som internationell politik. Detta har gjort det möjligt för EU och medlemsstaterna att vara världsledande förespråkare för hållbar skogsförvaltning.

Stora framsteg har gjorts i att genomföra åtgärder inriktade på strategins åtta prioriterade områden och de strategiska riktlinjerna. Medlemsstaterna erkänner att strategin påverkar deras politik och insatser, även på subnationell nivå⁶⁴.

Strategin är ett lämpligt politiskt verktyg som gör att EU och medlemsstaterna kan ta itu med många utmaningar och roller för skogar när nya politiska mål och samhällsprioriteringar i allt större utsträckning måste tjäna flera olika ändamål som ofta kan verka motstridiga. De växande samhällskraven från skogarna, större påfrestningar och klimatrelaterade stressfaktorer kan kräva ytterligare insatser och åtaganden från alla berörda aktörer för att intensifiera samordning, samarbete och expertdeltagande, också över sektorer och mellan kommissionen, medlemsstaterna och andra intressenter.

⁶² Medlemsstaterna har exempelvis anslagit nästan 8 miljarder euro till det femte tematiska målet (främja anpassning, riskförebyggande och riskhantering i samband med klimatförändringar) för att komma till rätta med ett antal risker, däribland skogsbränder.

⁶³ Enligt teknikplattformen för skogsindustrin.

⁶⁴ *Sustainable forest management in regions*. Rapport från Regionkommittén, 2018.

Nya politiska utvecklingar bör uppmärksammas under den återstående genomförandeperioden, bland annat för att säkerställa skogarnas bidrag till klimat- och energiramen – särskilt genomförandet av den nya förordningen om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk och lagstiftningen om förnybar energi. Samtidigt måste hänsyn tas till anpassning av skogar till klimatförändringarna, för att uppfylla EU:s åtaganden enligt Parisavtalet. Strategin och prioriteringarna lämpar sig för att framhäva hur viktiga skogar och relaterade EU-åtgärder är för att genomföra Agenda 2030 i EU och globalt, särskilt genom genomförandet av FN:s strategiska plan för skog 2017–2030.

Det fortsatta genomförandet av strategin, som stöds av EU:s budget, kommer att hjälpa EU:s skogar, vilka täcker 40 % av territoriet, att effektivt bidra till territoriell balans, tillväxt och arbetstillfällen i landsbygds- och stadsområden. Genomförandet kommer också att hjälpa skogssektorn att behålla sin konkurrenskraft och bioekonomin att utvecklas, samtidigt som den biologiska mångfalden skyddas och tillhandahållandet av ekosystemtjänster säkerställs. För att underbygga dessa mål är det av största vikt att samhället informeras om värdet och betydelsen av väl förvaltade skogar, så att den hållbara skogsförvaltningen får ett starkt samhälleligt stöd.